

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát
W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-294/24-U
Sp. zn. ČŠIU-51/24-U

Název	Základní škola profesora Zdeňka Matějčka, Most, Zdeňka Štěpánka 340, příspěvková organizace
Sídlo	Zdeňka Štěpánka 340, 434 01 Most
E-mail	zsdysmost@volny.cz
IČO	62 209 485
Identifikátor	600 023 630
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Hana Ajmová
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místa inspekční činnosti	J. E. Purkyně 270, Most Zdeňka Štěpánka 340, Most
Inspekční činnost na místě	27. 2. 2024 – 29. 2. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, školní družinou a školním klubem podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola profesora Zdeňka Matějčka, Most, Zdeňka Štěpánka 340, příspěvková organizace (dále „škola“) je zřízena podle §16 odst. 9 školského zákona.

Škola poskytuje základní vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s vývojovými poruchami učení, chování a kombinovaným postižením nebo smyslovými vadami. V době inspekční činnosti se v 16 třídách vzdělávalo 157 žáků. K zájmovému vzdělávání do jednoho oddělení školní družiny bylo přihlášeno 28 účastníků a do školního klubu 24 účastníků zájmového vzdělávání.

Škola poskytuje základní vzdělávání také žákům hospitalizovaným v nemocnici.

Podrobné informace jsou přístupné na webových stránkách zsdysmost.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od založení školy a působení ředitelky v jejím čele je vizí školy poskytovat kvalitní vzdělání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které není vhodné vzdělávání v běžných základních školách nebo v nich zažili neúspěch, ztratili motivaci k učení a potřebují menší kolektiv s individuálním přístupem speciálních pedagogů. K dosažení stanovených cílů škola úspěšně využívá různé přístupy, jako jsou neuro-vývojové stimulační žáků, hipoterapie, biofeedback nebo metoda instrumentálního uvědomování. Aktuálně škola rozšiřuje své metody o využívání jógy. Velký podíl na naplňování vize školy má zájem učitelů o neustálé zvyšování svých odborných dovedností, vzájemná spolupráce a společně sdílená představa o způsobu poskytování kvalitního vzdělávání. Za svoji činnost ve školství obdržela ředitelka školy v roce 2022 cenu města Most.

Ředitelka školy účelně přenesla část svých kompetencí na zástupkyni pro pedagogickou činnost. Díky zlepšení v kontrolních a hospitačních postupech došlo od předchozí inspekční činnosti ke zlepšení v řízení školy a kvalitě poskytovaného vzdělávání, což bylo patrné během inspekčních hospitací.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční, kromě pravidelných porad a jednání pedagogické rady pracují aktivně metodická sdružení. Dlouhodobě se osvědčilo využívání elektronického informačního systému pro sdílení poznatků o vzdělávacím pokroku a potřebách žáků. Ředitelka školy podporuje profesní rozvoj pedagogů v souladu s potřebami školy a plány jejich osobnostního rozvoje, klade důraz zejména na splnění kvalifikačních předpokladů. Nekvalifikovanost některých pedagogů neměla vliv na kvalitu výuky. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřovalo na širokou škálu témat od metod instrumentálního uvědomování a neuro-vývojové stimulace, identifikaci ohroženého dítěte, efektivní komunikaci s rodiči až po specifické metody práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, badatelský přístup ve výuce a rozvoj finanční či digitální gramotnosti. Všichni učitelé a asistenti pedagoga úspěšně absolvovali kurz logopedického asistenta. Získané poznatky aktivně aplikují ve výuce. Nově přichozím učitelům je poskytována metodická podpora zkušenými kolegy, organizovány jsou vzájemné hospitace. Nastavený systém fungování školního poradenského pracoviště, vzájemná spolupráce mezi všemi zapojenými stranami, sdílení informací a delegování odpovědností za specializované činnosti jsou funkční. Významným přínosem je působení psycholožky.

Materiální podmínky umožňují naplňování školních vzdělávacích programů. Vedle běžných učeben bohatě vybavených učebními a kompenzačními pomůckami, vzdělávacími materiály

a digitální technikou má škola k dispozici také odborné učebny a relaxační koutky. Cvičební sály jsou využívány k rozvoji pohybových dovedností. Školní knihovna s velkým množstvím knih slouží žákům pro zlepšování čtenářských dovedností. Ve třídách jsou k dispozici prostory pro skupinovou práci nebo relaxaci. Školní družina a školní klub využívají kromě vlastních prostor i další učebny školy.

V souladu s koncepčními cíli škola aktivně spolupracuje s dalšími partnery. Kromě škol, školských poradenských zařízení, odborných lékařů-specialistů, jsou dalšími spolupracujícími organizace a jednotlivci zabývající se vzděláváním žáků se zdravotním postižením. Škola je aktivním členem mezinárodní dyslektické společnosti, pravidelně pořádá odborné konference s mezinárodní účastí a praktickými ukázkami výuky, publikuje články do odborných časopisů. Navázaná partnerství přispívají ke kvalitě vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Kvalita výuky byla příznivě ovlivněna profesionálním a vstřícným přístupem vyučujících k žákům. Všechny sledované hodiny probíhaly v příjemné, tvůrčí atmosféře. Učitelé měli hodiny dobře organizačně připravené. V jejich úvodu seznámili žáky s cílem hodiny, využití metody podporovaly jeho dosažení. Motivace žáků pomocí rituálů zaměřených především na rozvoj sociálních dovedností navozovala pozitivní atmosféru ve třídě. Díky častému střídání forem a metod výuky byli žáci po celou dobu výuky aktivní, spolupracovali. Efektivní frontální způsob výuky s řízeným rozhovorem učitelů byl vhodně doplňován skupinovou prací žáků, popř. prací ve dvojicích.

Učitelé vždy zpětnou vazbou ověřovali pochopení zadaného úkolu, v případě potřeby poskytovali žákům individuální podporu. Spolupráce a koordinace činností učitelů s asistenty pedagoga vedly k aktivizaci všech žáků. V hodinách byla často využita diferenciací odlišných úloh, která zohledňovala různou úroveň znalostí a dovedností žáků. Ti byli ke všem činnostem pozitivně motivováni, učitelé oceňovali jejich dílčí úspěchy a pokroky. Výuka byla založena na názornosti, vhodně propojována s prakticky orientovanými úkoly, při kterých žáci uplatňovali znalosti a dovednosti získané z jiných předmětů a reálného života. Učitelé kladli důraz na činnostní a praktické učení, na podporu rozvoje tvořivosti. Žáci i pedagogové měli při výuce k dispozici dostatek materiálů, pomůcek k bádání, kompenzačních pomůcek. Pokud byla v hodinách využita didaktická technika, pracovali s ní vždy všichni žáci, vyhledávali informace nebo pracovali s výukovými programy.

Učitelé žáky vedli k vyjádření vlastních názorů a dojmů z výuky, což posilovalo schopnost komunikace a sebereflexe žáků. Tento pozitivní a podpůrný přístup vytvářel atmosféru otevřenosti a respektu. Žáci byli systematicky vedeni k hodnocení své práce. V závěru všech hodin společně s učiteli shrnuli a zhodnotili průběh hodiny, ve všech hodinách proběhlo efektivní sebehodnocení vzhledem ke stanovenému cíli, zaměřenému kromě získání znalostí také na osvojení klíčových kompetencí.

Aktivity školní družiny a školního klubu se zaměřovaly zejména na relaxační a pohybové činnosti. Účastníci byli vedeni ke smysluplnému využívání volného času, měli možnost vypracovat domácí úkoly, vychovatelky rozvíjely komunikativní a sociální kompetence.

Výuka žáků v nemocnici je přizpůsobena jejich krátkodobému pobytu. Učitelka nabízí individuální vzdělávání žákům se souhlasem zákonných zástupců. Svým citlivým přístupem jim pomáhá zvládnout pobyt v nemocnici a naplnit smysluplně čas jejich pobytu na lůžku.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola klade důraz na včasnou a průběžnou informovanost zákonných zástupců o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. Základním informačním nástrojem jsou informační deníky, které kromě výsledků vzdělávání účelně obsahují informace o školním řádu, pravidlech hodnocení, průběžném sebehodnocení žáků, domácích úkolech i informace od učitelů. Hodnotící a informační systém škola pravidelně vyhodnocuje a zkvalitňuje. Učitelům se osvědčil systém individuálních schůzek za účasti žáků, tzv. tripartit, jejichž cílem je společná dohoda vedoucí ke zkvalitnění vzdělávání žáka.

Učitelé průběžně vyhodnocují podmínky i výsledky vzdělávání žáků, zohledňují sociálně ekonomický status žáků a reagují na něj individuálním přístupem. Někteří žáci jsou na konci pololetí hodnoceni slovně. Příležitostí je rozšířit slovní hodnocení žáků na zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka.

Škola má vlastní systém podpůrných aktivit, kromě individuálních vzdělávacích plánů doporučených některým žákům školskými poradenskými zařízeními zpracovávají pedagogové každému žákovi plán pedagogické podpory a zaznamenávají důležité informace o jeho vzdělávání do elektronického systému. Efektivnost nastavených podpůrných opatření je pravidelně vyhodnocována na jednáních pedagogické rady a metodických sdružení. Žákům s narušenou komunikační schopností a poruchami řeči je poskytována individuální logopedická péče. Na odpovídající úrovni má škola nastaven systém péče o žáky ohrožené školním neúspěchem, pro které realizuje doučování a individuální konzultace. O úspěšnosti systému poskytovaných podpůrných opatření svědčí minimální neúspěšnost žáků ve výsledcích vzdělávání. Včasnou informovaností a komunikací se zákonnými zástupci se daří minimalizovat i neomluvenou absenci a skryté záškoláctví.

Vycházejícím žákům a jejich zákonným zástupcům jsou poskytovány konzultace o možnostech dalšího vzdělávání. Škola organizuje návštěvy středních škol, v rámci volitelného předmětu se učitelé se žáky věnují profesní orientaci a možnostem dalšího vzdělávání. O úspěšném pokračování ve vzdělávání získává škola informace z neformálních setkání s bývalými žáky.

Škola umožňuje žákům před přechodem z běžných škol, kde zažili školní neúspěch a selhání spojené s problémy v chování, adaptační pobyt. Žáci se tak seznamují s novým prostředím, sleduje se vhodnost zařazení, případně je doporučena jiná škola. Tím se předchází případnému dalšímu selhávání žáka. Pracovníci školního poradenského pracoviště koordinují poradenské služby, školní psycholožka poskytuje psychologické služby a podporu žákům, pedagogům i zákonným zástupcům. Zajišťuje v případě potřeby krizové intervence a provádí další aktivity účinné pro udržování příznivých vztahů všech aktérů vzdělávání. Metodik prevence každoročně vyhodnocuje úspěšnost a efektivnost preventivních aktivit, na základě výsledků jsou stanovovány úkoly na další školní rok. Aktuálně se preventivní program zaměřuje zejména na budování pozitivního klimatu ve třídách a prevenci sebepoškozování. V případě výskytu rizikového chování má škola nastavenou strategii, podle které důsledně postupuje. Škole se vzhledem k individuálnímu přístupu daří případné problémy jednotlivých žáků nebo třídních kolektivů včas rozpoznat, řešit a eliminovat.

Průběh vzdělávání vhodně doplňují třídní a celoškolní projekty, kterými je ověřováno naplňování průřezových témat. Výsledky vzdělávání žáci prezentují ve znalostních i sportovních soutěžích. Ke zkvalitnění vztahů mezi žáky dlouhodobě přispívá zařazení volitelných předmětů týmová tvořivost na prvním stupni a brainstorming na druhém stupni. Učitelé se v nich zaměřují na rozvíjení klíčových kompetencí a gramotností. Škola má

vysoký zájem o naplňování volného času žáků, nabízí řadu zájmových útvarů zaměřených např. na výtvarnou činnost, robotiku, vaření nebo také na přípravu k přijímacím zkouškám. Oblíbené je Čtení s babičkami, kdy vhodnou formou setkání, čtení a rozhovorů se starší generací jsou žáci vedeni k rozvoji osobnostních kompetencí, vzájemnému respektu a toleranci. Pro žáky s poruchami autistického spektra a jejich zákonné zástupce je určen klub Tygřík.

Závěry

Vývoj školy

Od předchozí inspekční činnosti se zvýšila účinnost kontrolního systému. Pozitivní změna nastala v uplatňování aktivizujících metod výuky a v oblasti podpory hodnoticích dovedností žáků. Pokračují navázaná partnerství se zákonnými zástupci, odbornými institucemi a dalšími partnery. Všichni nekvalifikovaní učitelé studují, byla zřízena pozice psychologa.

Silné stránky

- Navázaná partnerství se školami, odbornými institucemi a organizování vzdělávacích akcí významně přispívají k prezentaci školy na veřejnosti a zvyšování kvality vzdělávání. (1.5)
- Efektivitu vzdělávání významně ovlivňuje kvalitní styl řízení a systematické vyhodnocování pedagogických procesů. (2.1)
- Podpora profesního rozvoje pedagogů zvyšuje úroveň poskytovaného vzdělávání. (2.3)
- Učitelé přispívají k efektivitě učení rozvojem všech složek vzdělávacích cílů, zohledňováním individuálních možností a potřeb žáků a jejich vedením k vyhodnocování vlastních pokroků. (4.1)
- Promyšlené plánování a využívání výchovně-vzdělávacích strategií pomáhá vytvářet pozitivní vztahy v kolektivu, respektovat druhé a podporovat sociální rozvoj každého žáka. (4.4)
- Nastavený systém průběžného získávání informací o vzdělávacích pokrocích každého žáka a jeho následné vyhodnocování umožňuje škole přijímat vhodná opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit slovní hodnocení žáků na konci pololetí také na doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 89/2001 (ze dne 11. 1. 2023) včetně příloh
2. Jmenování ředitelky příspěvkové organizace Ústeckého kraje s účinností od 1. 8. 2012, informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitelky s účinností od 1. 8. 2018

3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 23. 2. 2024)
4. Výkazy o ředitelství škol (R 13-01), o základní škole (M 3), o základní škole při zdravotnickém zařízení (S 4-01) podle stavu k 30. 9. 2023
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola jako rodina IV“, který obsahuje školní vzdělávací programy Školní družiny a Školního klubu s platností od 1. 9. 2022
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání při zdravotnickém zařízení „Škola jako rodina“ s platností od 1. 9. 2022
7. Organizační řád s účinností od 1. 1. 2023 včetně organizačního schématu
8. Dlouhodobý strategický cíl zpracovaný dne 16. 2. 2024
9. Roční plán úkolů zpracovaný na školní rok 2023/2024
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
11. Školní řád s účinností od 1. 1. 2023
12. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 8. 9. 2022
13. Vnitřní řád školního klubu s účinností od 1. 9. 2023
14. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 do termínu inspekční činnosti
15. Záznamy z jednání metodických sdružení, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
16. Školní matrika, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 do termínu inspekční činnosti (vzorek)
17. Elektronický systém sdílení informací o žácích (vzorek)
18. Třídní knihy, školní rok 2023/2024 (vzorek)
19. Informační deníky žáků vedené ve školním roce 2023/2024 do termínu inspekční činnosti (vzorek)
20. Dokumentace ke kontrolní a hospitační činnosti vedená ve školních rocích 2022/2023 a 2023/2024 do termínu inspekční činnosti
21. Plán DVPP na školní rok 2023/2024 (ze dne 31. 8. 2023)
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek) včetně osvědčení z DVPP
23. Dokumentace výchovného poradce a metodika prevence vedená ve školních rocích 2022/2023 a 2023/2024 do termínu inspekční činnosti
24. Inspekční zpráva České školní inspekce čj.: ČŠIU-1860/15-U (ze dne 11. 1. 2016)
25. Zpráva ředitelky školy o přijetí preventivních opatření k zjištěným nedostatkům (ze dne 25. 1. 2016)
26. Webové stránky školy: <https://www.zsdysmost.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Martin Karhan, školní inspektor

Mgr. Bc. Jaroslava Pešková, školní inspektorka

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

24. 3. 2024